

PRACOVNÝ ZOŠIT PRE ÚČASTNÍKOV

Učme sa ľudskosť od zvierat!
Identifikátor konkurzu: 2016-3-HU02-KA205-
002032
2018. september

PRACOVNÝ ZOŠIT PRE ÚČASTNÍKOV

ČLENOVIA KONZORCIA

Nadácia Rogers pre výchovu zameranú na osobnosť – Maďarsko, koordinátor
<http://www.rogersalapitvany.hu>

ZOO a botanická záhrada Budapešť – Maďarsko
<http://www.zoobudapest.com/>

„Milvus Group” Spoločnosť pre ornitológiu a ochranu prírody – Rumunsko
<http://milvus.ro>

TANDEM n.o. – Slovensko
<https://www.tandemno.sk/sk>

Tento dokument a jeho obsah odrážajú názory jeho autora, a Európska komisia nemôže byť braná na zodpovednosť za žiadne využívanie v ňom obsiahnutého obsahu.

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ZOZNAMOVANIE SA S ČLENMI SKUPINY

Počas dnešného dňa si sa zoznámil/a s viacerými ľuďmi. Koľko z ich mien si zapamätal/a? S kým by si chcel/a ešte počas kurzu porozprávať, a prečo?

Mal/a si možnosť porozprávať sa s viacerými tvojimi spoluúčastníkmi. Čo ťa najviac uchvátilo z ich najviac určujúcich spomienok so zvieratami? Aké podobnosti ste objavili?

Dnes si sa dozvedel/a, že aké zviera by si mal/a byť podľa tvojho spoločníka. Ktoré zviera to bolo? Aké pocity, myšlienky to vyvolalo v tebe, keď si to vypočul/a? S čím by si sa vedel/a najviac stotožniť a s čím ani vôbec?

Opieranie sa na pomocnú silu prírody je najstaršia „psychoterapia“. Žitie v prírode a s tým pôsobená bezbrannosť bola prítomná takmer počas celého životného príbehu ľudstva, a uplynuli iba, len niekoľko desaťročia, alebo jedno storočie, v ktorom časť ľudstva „vystúpila“ z prírodného bytia. Prieskumy dokázali, že človek, ktorý má vzťah k prírode sa ľahšie upokojí a príroda pozitívne pôsobí aj na zdravie. Práve preto dnes už existuje „prírodná terapia“, kde sa dá zaradiť aj animoterapie (terapie so zvieratami), v ktorých používajú tú pomocnú silu, pre podporu vyčerpaných, s traumami a stresom bojujúcich ľudí.

Objav prostredie okolo seba pomocou nasledujúceho zoznamu!

ODFOŤ, ALEBO UKÁŽ NASLEDUJÚCE!

- Niečo, čo ti signalizuje, že fúka vietor.
- Niečo, čo sa môže stať súčasťou mraka.
- Niečo, čo sa kloní k Slnku.
- Niečo, čo sa skrýva pred lúčmi slnečného svetla.
- Niečo, čo zostane po daždi.
- Jeden zvieraci znak, ktorý sa používala ľudová tradícia na predpoveď počasia.
- Jeden nevhodný, zlý prístrešok pre zviera počas búrky.
- Miesto, odkiaľ sú cencúle.
- Jeden vhodný, dobrý prístrešok pre niekoho počas búrky.
- Znak zvierat'a, ktoré má rád dážď.
- Miesto, kde je chládok.
- Miesto, odkiaľ dážď zmyl úrodnú pôdu.
- Miesto, ktoré dostane málo svetla.
- Niečo, čo sa odkláňa vo vetre.
- Niečo, čo sa nebude odkláňať vo vetre.
- Niečo, čo vyžaruje/odrazí slnečné svetlo.
- Niečo, čo pohltí slnečné svetlo.
- Niečo, čo nasúva/ vysuší dážď.
- Niečo, čo ochráni ľudí od dažďa.
- Niečo, čo používa slnečné svetlo, vietor, vodu pre fungovanie.
- Niečo, čo lepšie vonia po lejaku.
- Je dobrý vetrolam.
- Niečo, čo formoval vietor, alebo dážď.
- Znak škody spôsobený blýskaním.
- Niečo, čo by roztopil sneh.
- Niečo, čo je farbou snehu.
- Niečo, čo je farbou oblohy.
- Perie
- Vetrom prenášané semeno
- Presne 100 kusov z niečoho

- List stromu – ak sa dá určiť o aký druh ide!
- trň
- Kost'
- Prirodzená skrýša
- Možný materiál pre tvorbu hniezd
- Stopa zvierata
- Znak odkazujúci na prítomnosť zvierat
- Mravenisko
- Földben lakó állatok járata
- Tri odlišné semená
- Maskovaný hmyz alebo iné zviera
- Niečo okrúhle
- Časť vajca
- Niečo huňaté
- Niečo ostré
- Časť kozušiny
- Päť kusov odpadu, ktoré vyhodili ľudia
- Niečo perfektne rovné
- Niečo nádherné
- Niečo, čo v prírode na nič nie je dobré*
- Jeden požutý list (Ty nemôžeš požut')!
- Niečo, čo vydáva zvuky
- Niečo biele
- Niečo, čo je v prírode dôležité**
- Niečo, čo podľa Teba sa podobá na Teba
- Niečo mäkké
- Slnčný kolektor***
- Jeden veľký úsmev

* V prírode nič nie je zbytočné.

** V prírode všetko je dôležité (aj šumachovec popínavý, pre vtákov, ktoré zjedia jeho bobule).

*** "Slnčný kolektor" môže byť všeličo, čo absorbuje energiu Slnka (voda, skala, rastlina, zviera)

DISKUSIA

Čo si zažil/a počas cvičenia? Bola taká časť ktorá Ťa mimoriadne dojala? Bolo niečo, čo bolo ťažké, čo Ťa frustrovalo, alebo si to neurobil/a? Prečo? Zažívaš aj niečo podobné aj v každodennom živote?

Čo ste našli jednoducho? Čo nie? Prečo ste si vybrali tento predmet, a čo ste videli v ňom?

Pozbieranie ktorého predmetu znamenalo najväčšiu výzvu? Prečo?

Podľa Vás prečo je dôležité vyjsť do prírody?

Kde môže byť miesto zločinu / miesto činu? Aké stopy ste našli? Aké iné stopy môžeme ešte evidovať?

Čo odkazujú stopy?

Aké pozostatky vidíme?

Čo/ kto bolo obeťou?

Čo je možnou príčinou smrti?

Kto mohol byť spáchatelom?

Aký príbeh môžeme vyčítať zo stôp?

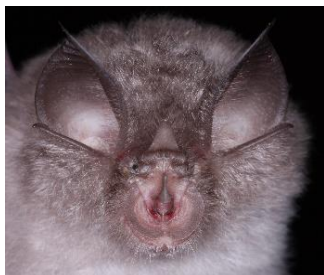

Ťažká bola identifikácia obeť? A stôp? Do akej miery boli súvislosti jednoznačné, alebo zložité?

Odhalenie príbehu spôsobil nejaký problém?

O NETOPIEROCH

Podkovár malý

Ucháč sivý

Vijačka úľová

Zrak netopierov je slabý, orientujú sa pomocou nimi vysielaných ultrazvukov, ktoré sa odrážajú od okolitých predmetov a hmyzov, a tie spätne odrazené signály registrujú. Väčšina druhov vysielala ultrazvuk cez otvorenú ústnu dutinu, ale výnimkou sú podkovári, lebo oni pre ten istý cieľ používajú nos. V tom sa však nelíšia, že odrazené vysokofrekvenčné zvukové vlny prichádzajúce zo všetkých strán, zachytia okružením hlavy a rýchlym kmitavým pohybom uší. Netopiere sú rozšírené na celej planéte. Sú medzi nimi bylinožravci, hmyzožravci, rybožravci, krv cicajúci ale aj takí, ktorí sa živia ovocím a peľmi.

Súhrnným názvom **hmyzožravcami** nazývané druhy netopierov - do ktorých patrí aj domáci porast - sa neživia len hmyzmi, ale väčšina z nich konzumuje aj iné článkonožce (pavúky, raky, škorpióny, stonožky, kobylky, motýle, atď.) Hmyzožravé netopiere sú vo väčšine malé, a lovia lietajúce hmyzy vo vzduchu. Niektoré druhy sú schopné loviť nesmierne množstvo hmyzov.

Večernica hvízdavá (*Pipistrellus pipistrellus*) počas jednej noci konzumuje väčšie množstvo komárov, ako je jej vlastná telesná hmotnosť.

Niektoré druhy hmyzov už sú úlovkami netopierov tak dlho, že boli nútené na to, aby vyvinuli rôzne formy úteku a obrany. Často krát stačí, keď sa vyhýbajú pred „vševidiacimi“ ultrazvkami, ale niektoré večerné motýle, urobili ešte viac pre „sebaobranu“. Pomocou časom vyvinutého špeciálneho sluchového orgánu sú schopné identifikovať vysokofrekvenčné zvuky netopierov, a tým pri priblížení lovca odrazu zmiznú zo zorného pola. Niektoré druhy nočných motýľov, tiež vydávajú ultrazvuky a tým popletú netopiere v orientácii.

DISKUSIA

Akú rolu si hral/a v hre? Ako si sa cítil/a v jednotlivých rolách? Prečo?

Aký pocit bol orientovať sa podľa zvukov so zaviazanými očami?

Mal/a si nepríjemný pocit z toho, že si nemohol/a vidieť priestor a umiestnenie prekážok?

Cítil/a si sa sebavedome, alebo práve naopak?

Mal/a si obavy z toho, že vrazíš do prekážky?

AK SI ZVEDAVÝ/Á...

O živote netopierov tu môžeš prečítať viac informácií: <http://www.termesztettar.hu/anyagok/bat/bat.htm>

Mám netopiera vo svojom byte! Čo mám robiť? <http://regithink.transindex.ro/?p=35161>¹

¹ Uvedené webové stránky sú cudzojazyčné.

DISKUSIA

Znamenalo pre teba prekážku siahnúť do krabíc? Ak áno, čoho si sa bál/a?

Aké predstavy si mal/a v hlave, ktoré ti priťažovali siahnúť do krabice?

Vadilo ti, že ostatní pri tebe, aký mali vzťah ku krabici?

Ak nie, prečo by môže znamenať pre teba ľahkú úlohu?

Ľahké, alebo ťažké bolo pre teba, prísť na to, čo je v krabici?

Nosorožec tuponosý

Nosorožec ostronosý

Všeobecne rozšírené pomenovania dvoch afrických druhov – **nosorožca tuponosého** (*Ceratotherium simum*) a **nosorožca ostronosého** sú biely a čierny (*Diceros bicornis*) – sa spočívajú na jazykovom omyle. Nosorožca tuponosého kvôli chybnému prekladu často pomenúvajú ako nosorožec biely, kým nosorožca ostronosého ako nosorožec čierny. Je najväčším suchozemským zvieratkom po slonoch. Priemerne váži 1,5-2 tony. Slovenské meno je odvodené od charakteristických tupých rohov v oblasti prednej časti tváre. Prvý roh z dvoch rohov nosorožca tuponosého môže byť aj 1,5 metrový (priemerne meria až 60 centimetrov). Má rád savany, krovinaté priestory a blízkosť vody. Hlavne sa živí lipnicovitými rastlinami, v menšej miere aj listím a ovocím. Jeho sluch a čuch sú výborné, ale zrak je o to slabší. Keď niečo chce poriadne obzrieť, častokrát obzrie najprv s jedným okom, potom druhým, keďže jeho oči sú umiestnené na oboch stranách lebky a nevidí priamo dopredu. Slabý zrak často vyvoláva agresivitu. Na tú agresivitu je príznačné, že kvôli nej nosorožec indický zabíja ročne viac ľudí, než tiger alebo leopard.

DISKUSIA

Aké bolo obzeranie s okuliarmi? Videl/a si s nimi horšie? Čo si nevidel/a? Bolo pre teba ťažké vyhnúť sa prekážkam?

Aký je rozdiel medzi zrakom nosorožca a ľudí? Môže ovplyvniť tvoje správanie, keď vnímaš okolitý svet neisto?

Čo si myslíš, môže to vplývať aj na správanie nosorožcov? Vedel/a by si na to povedať paralelu?

Stalo sa ti niekedy, že si sa musel/a orientovať, keď si nevidel/a dobre, alebo si nemal/a dostatok informácií? Aký pocit to bol? Ako si vyriešil/a tú situáciu?

Máš takú vlastnosť, ktorá je slabšia ako by si chcel/a? Aký je to pocit, keď musíš používať tú vlastnosť? Ako sa vysporiadaš s vlastnou agresivitou?

VEDEL/A SI, ŽE...

Tunelové videnie sa môže vyskytovať aj u ľudí? S problémom sa ihneď treba obrátiť na odborného lekára, pre zistenie problémov v pozadí. (<http://www.webbeteg.hu/orvos-valaszol/szem-betegsegei/67887>).²

² Uvedená webová stránka je cudzojazyčná.

ČÍM BY SI BOL/A, KEBY SI BOL/A ZVIERA? NAKRESLI, AKÉ ZVIERA BY SI BOL/A!

Prečo si vybral/a to zviera?

Aké sú tie vlastnosti, ktoré máš rád/a pri vybratom druhu?

Ktoré máš aj ty z tých vlastností? Ktorú by si ešte rozvinul/a z tých, ktoré má dané zviera?

Akú vlastnosť má zviera, s ktorou by si sa nevedel/a stotožniť? Prečo?

Urob si/hľadaj/vytvor erb k vybratému zvieraťu!

Sprav si obálku s erbom/symbolom vybratého zvieraťa, vyves na stenu, aby spoluúčastníci v nej mohli pre teba nechať odkazy.

Aké zviera by si vôbec nechcel/a byť? Prečo?

DISKUSIA

Porozprávajte sa o odpovediach aj s tvojim prísediacom, aby ste sa lepšie navzájom spoznali.

SKONCIPOVANIE INDIVIDUÁLNYCH OČAKÁVANÍ, POVINNOSTÍ, CIEĽOV ROZVOJA POMOCOU METÓDY TROCH STROMOV

Aký rozvojový cieľ si skoncipoval/a pre seba?

Čo sa ti dnes podarilo urobiť pre to, aby si bol/a bližšie k tvojmu cieľu?

Ak by si chel/a zdokonaľovať vlastné skoncipovanie cieľov...

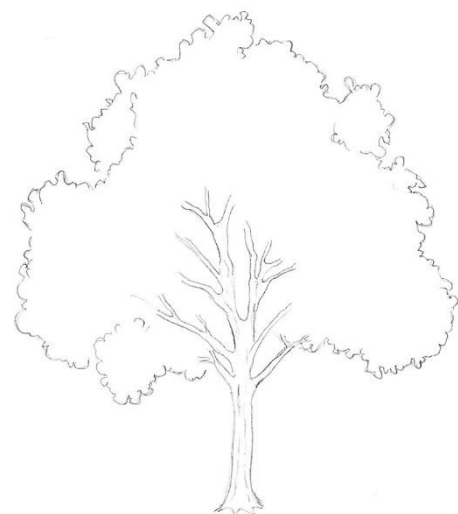
Poznáš SMART ciele. SMART je skratka, čo sa skladá zo slov: Specific (Konkrétny), Measurable (Merateľný), Achievable (Dosiadnuteľný), Relevant (Relevantný), Time-boxed (časovo limitovaný).

Specific (Konkrétny)

Tvoj cieľ má byť čo najviac konkrétny. „Vyvýjať sa v sebapoznani“ je abstraktné. „Urobím prvý krok pre prekonanie môjho odporu voči hadom tak, že sa dotknem kože jedného nejedovatého druhu na pár sekúnd“ je konkrétnym cieľom, kam sa môžeš pohnúť.

Measurable (Merateľný)

Musíš presne vidieť, kedy si dosiahol/a svoj cieľ, alebo v akej fáze si v jeho dosiahnutí. Čím je cieľ jednoznačnejší, tým ľahšie sa dá merať tvoj pokrok. Keď nevieš, ako ho máš merať, tak pravdepodobne tvoj

cieľ nie je dostatočne jednoznačný. Dôležité je, že netreba čeliť veľkej úlohe, ale pomocou malých krokov sa postupne poradiť s jednotlivými časťami.

Achievable (Dostiahnutelný)

Vytýč taký cieľ, ktorý je dosiahnuteľný. Aj keď veľmi dobre znie veta „Stane sa zo mňa vedomý človek v každej oblasti môjho života za rok“, nie je veľmi reálna. Oplatí sa preskúmať to, že moja veta znie skôr ako túžba, a či ju môžem pretvoriť na menšie časti, s ktorými každý deň viem napredovať.

Relevant (Relevantný)

To je najdôležitejší bod. Keď veríš niečomu, a zaujíma ťa, tak počas svojej cesty k tvojmu cieľu, budeš mať veľa osobných pozitívnych zážitkov z úspechu. Keď, niečo nechceš skutočne, lebo nie je dôležité, alebo máš z toho zimomriavky, tak s tým sa nebudeš s radosťou zaoberať. Je to ťažká časť, lebo sa musíš skutočne pozerieť dovnútra, a zamyslieť sa nad tým, čo skutočne chceš, a prečo.

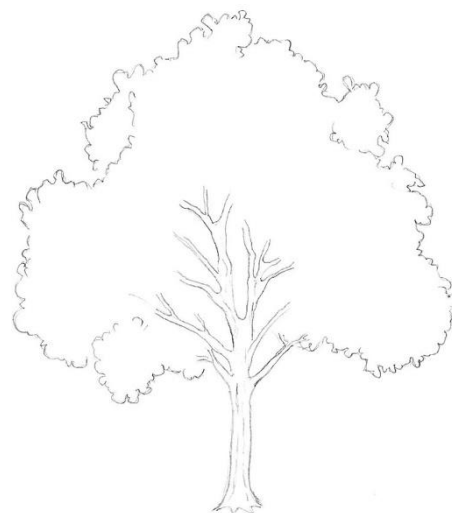
Time-boxed (Časovo limitovaný)

Z našej ľudskej lenivosti pramení to, že vtedy pracujeme najlepšie, keď čelíme úzkemu termínu. Pre dosiahnutie cieľu nastoľuj konkrétny a úzky termín, lebo príliš dlhý časový rámec dáva veľa priestoru pre odkladanie.

Je čas, aby si znova pozrel na svoj cieľ.

Vedel/a by si ho zlepšiť podľa SMART systému?

Keď áno, tak ako znie nová veta?

PRE ÚČASTNÍKOV

Vo svete živočíchov, niekedy treba používať rôzne triky na prežitie. Zastieranie vo väčšine prípadov znamená život. Počas evolúcie sa veľa zvierat prispôbilo k svojmu okoliu, prešli cez postupnú premenu, schovali sa, aby zabezpečili udržanie vlastného druhu.

DISKUSIA

Čo bolo pre teba ťažké v tejto situácii?

Ako spolupracovala tvoja „rodina“?

V každodennom živote už si niekedy čelil/a podobnej situácii v rodine, alebo v práci?

NÁVRH

Keď budeš mať príležitosť počas jari, pozoruj rodinu vtákov, kde dospelí vtáci bezúnavne nosia pokrm pre svoje mláďatá.

KTO SA PRVÝ NASÝTI?

PRACOVNÝ ZOŠIT
PRE ÚČASTNÍKOV

PRE ÚČASTNÍKOV

Hlad môže každého oslepiť! Budte opatrní, dávajte si pozor na celistvosť každého!

DISKUSIA

Aký pocit bol byť dravcom? Do akej miery si vedel/a vžiť sa do úlohy, ako svojej?

Aký pocit bol, byť úlovkom? Do akej miery si vedel/a vžiť sa do úlohy, ako svojej?

Akú stratégiu si zvolil/a / ste zvolili ako skupina?

Do akej miery ste pracovali ako skupina?

S akými podobnými životnými situáciami si sa stretol/a? Aké podobné situácie sa vytvoria v spoločnosti, hospodárstve, atď? Ako zvyknú riešiť tie situácie?

Aký príklad by si vedel/a povedať z prírody na úlovok/ dravca?

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

POTREBY ZVIERAT A ĽUDÍ – MALOSKUPINOVÁ KREATÍVNA DIELŇA

Akú tému ste spracovali s tvou vlastnou maloskupinou? Čo bolo odkazom vašej dramatickej scény a spoločenskej výzvy? Súhlasíš so skoncipovaným odkazom vašej skupiny? Dotkla sa ťa téma/ dielo niektorej inej skupiny? Podľa tvojho názoru, sú aj také otázky v tematickom celku Potreby, s ktorými je dôležité sa zaoberať v spoločnosti alebo v kolektíve? Podľa teba ktoré sú tie otázky v tejto téme, s ktorými je dôležité zaoberať sa na individuálnej rovine? Čo sa môžeme naučiť o zvieratách v súvislosti s témou potreby?

POTREBY ĽUDÍ A ZVIERAT - INDIVIDUÁLNA KREATÍVNA DIELŇA

Ako si si predstavil/a ideálne prostredie s tebou vybratého zvierat'a? Čo si videl/a pred sebou? Čo si sa cítil/a vo svojom tele? Cítil/a si aj vône, chute?

Je niečo, čo by si potreboval/a aj ty z tohto ideálneho prostredia? Čo by si mohol/a urobiť pre to, aby si vytvoril/a pre seba to ideálne prostredie?

Ako na teba vplýva obzeranie výstavy? Do akej miery bolo ľahké/ťažké pociť sa, že aké môžu byť ideálne prostredia predstavené ostatnými?

Aký prírodný predmet si vybral/a na začiatku aktivity? Lístie, orech, alebo kameň?
Prečo si vybral/a tento predmet?

Počas úlohy vo dvojici, aký to bol pocit byť pod tlakom? Aký to bol pocit robiť nátlak?

Keď si bol/a jazero, ako si prežíval/a zaťaženie rôznej intenzity? Ktoré bolo pre teba prijateľné? Ktoré bolo nepohodlné?

Úlohy/problémy akej náročnosti si zvyčajne vezmeš na starosť? Aké zaťaženie pociťuješ v každomennom živote?

Kde by si mohol/a byť ty v rozprávke? Čo cítiš, čo obťažuje tvoj chrbát? List? Orech? Kameň? Alebo celá hora? Aké máš pocity v súvislosti s tým?

Ako bojuješ voči ťažkostiam vo vlastnom živote? V akých situáciách máš taký pocit, že sa oplatí tvrdo sa brániť a vytrvať? V akých situáciách máš taký pocit, že sa oplatí splošiť sa ako list?

POTRAVOVÝ REŤAZEC

DISKUSIA

Ako si sa cítil/a v tvojej úlohe? Akú úlohu si mal/a? Cítil/a si sa ako silný článok, alebo ako slabý článok?

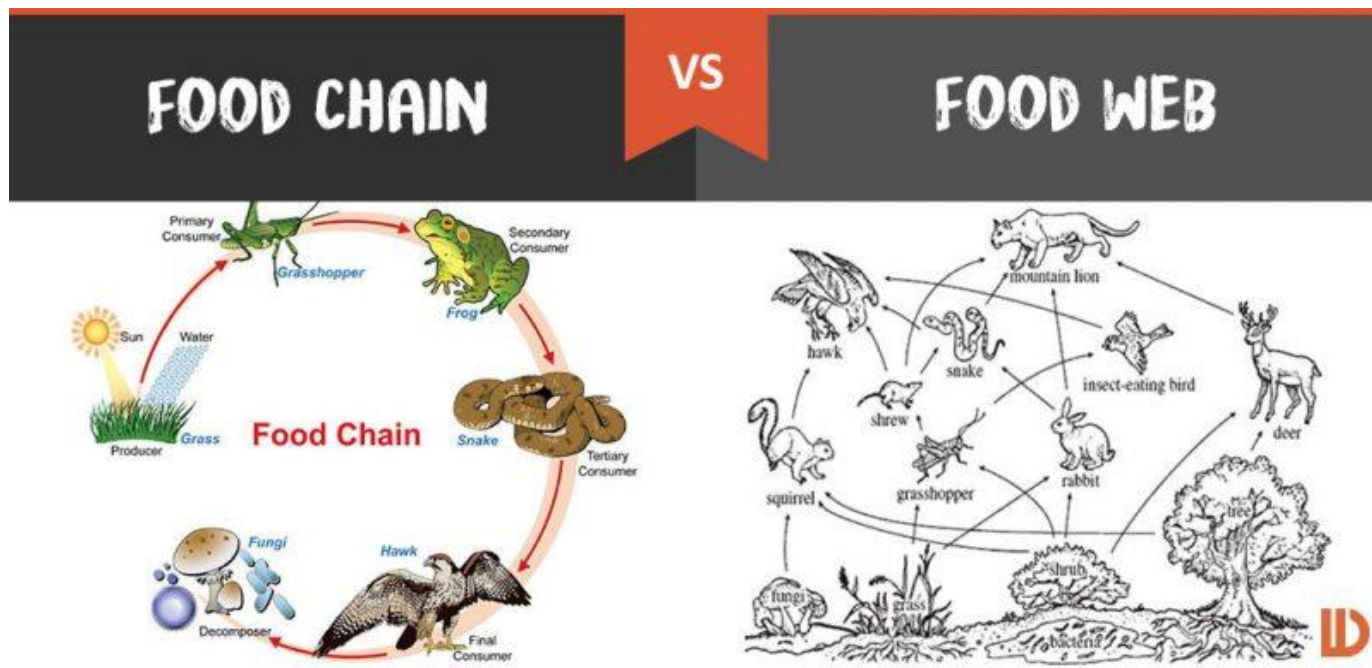
Aké pocity si mal/a, keď voči vlastnej vôli si „vypadol/a“ zo siete? S akými podobnými situáciami sa stretávaš v živote? Ako si ich vyriešiš?

Na ktorej trofickej úrovni sa cítil/a najlepšie? Ktorú úroveň si považoval/a najviac za vlastnú? Ako závisia od seba prvky vytvoreného systému?

Je dôležitá tvoja úloha (úloha živočícha na tvojej karte) v systéme? Má systém, taký prvok, ktorý sa dá vynechať?

Mohol/a by si pripomenúť podobné vzťahy aj v ľudskej spoločnosti?

Kde by si sa zaradil/a seba v sociálnej (spoločenskej) sieti?

Dôležité je skoncipovanie stratégie skupiny.

Treba dávať veľký pozor na spoluúčastníkov, aby silne valcujúca rieka neunášala kameň. (v našom prípade list)

DISKUSIA

Bola taká situácia, v ktorej si sa cítil/a veľmi dobre, alebo si bol/a vo svojom živle? Ktorá bola tá situácia?

Do akej miery si vedel/a spoločne sa pohybovať so svojou skupinou?

Bola taká situácia, ktorá ťa veľmi frustrovala (napr. keď niektorá skupina nedodrжала svoje slovo, alebo tvoja skupina nerobila to, čo by si chcel/a aby robila) Čo ťa obťažovalo v situácii?

Zvykol/a si prežívať niekedy také životné situácie? Vtedy ako reaguješ na nich? Aj teraz si podobne reagoval/a? Čo je podľa teba dobre fungujúca personálna stratégia v takej situácii?

Akým ohrozujúcim faktorom si musela čeliť tvoja skupina, s ktorými ste si nepočítali pri debata o stratégii? (ak ste mali takú)?

S akými podobnými životnými situáciami si sa už stretol/a?

MRAVCE NA ÚTEKU

Aké podobné situácie sa vytvoria v spoločnosti, hospodárstve, atď? Tie ako zvyknú vyriešiť? Teraz ako by si to vyriešil/a teraz?

PRACOVNÝ ZOŠIT PRE ÚČASTNÍKOV

NAPÍŠ NA PAPIER!

Aký to bol pocit utekať?

Aký bol rozdiel medzi prvou príležitosťou a nasledujúcimi príležitosťami?

Ako by si vedel/a efektívnejšie ujsť?

Čo bolo твоjím personálnym cieľom počas hry? Prečo?

Čo robila dobre skupina?

Akú stratégiu ste mali?

Čo fungovalo dobre? Čo nie?

Aké podobné situácie sa vytvoria v ľudskej spoločnosti?

Čo sa tam stane?

Čo sa dá naučiť od mravcov?

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

NAPÍŠ NA PAPIER!

Ako pracovala obec, ktorej si bol/a súčasťou? Ako sa vyvíjala deľba práce? Akú úlohu si mal/a ty? Vybral/a si si tú úlohu, alebo si ju dostal/a? Ako si sa cítil/a počas spoločnej práce? Akú mieru zodpovednosti si cítil/a na sebe?

Bola taká situácia v ktorej si sa cítil/a veľmi dobre, bol/a si vo svojom živle? Ktorá to bola?

Bola taká situácia, ktorá ťa veľmi frustrovala, (napr. spoluúčastníci nebrali na to ohľad, alebo tvoja skupina nerobila to, čo by si chcel/a, aby robila). Čo ťa obťažovalo v situácii?

Obvykle akú úlohu si zvykol/a mať v nejakej skupine? Čo znamená pre teba komfortná úloha v nejakej skupine? Aká je/ by bola pre teba ideálna úloha v nejakej skupine? Je taká úloha, ktorá je pre teba nekomfortná? Prežíval/a si nejakú ťažkosť počas hry? Ako vznikla tá ťažkosť?

Ako vedeli byť susedné dediny v kontakte?
Ako komunikovali vzájomne hovorcovia?
Ako vnímaš spoločnú prácu susedných dedín? Do akej miery bola úspešná stavba mosta? Skúsil/a si takú stratégiu, alebo iniciatívu v hre, ktorá fungovala dobre?

Vedel/a by si nájsť príklad na podobnú situáciu vyžadujúcu spoluprácu z tvojho vlastného života? Ako sa vytvára spoločná práca pri takých situáciách?

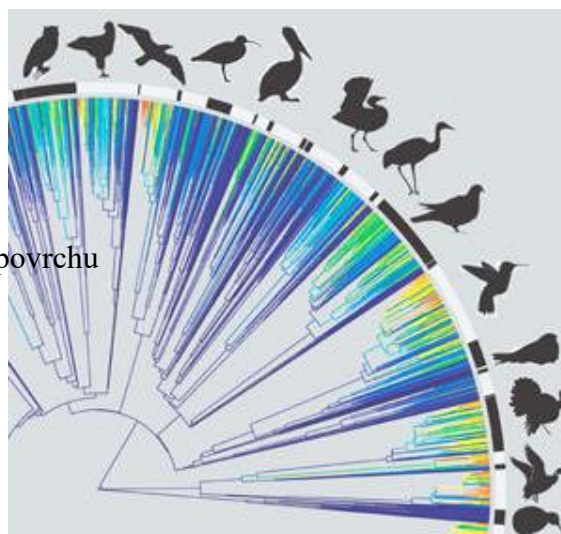
PRE ÚČASTNÍKOV

Každá skupina zvierat má inú požiadavku a životnú potrebu, tak isto ako je to aj u človeka.

Vtáci

1. Ľahká pneumatizovaná kostra
2. Čeluste sa menili na zobáky
3. Silné prsné svaly
4. Perím pokryté telo
5. Konštantná telesná teplota
6. Rozmnožujú sa kladením vaječ škrupinou na povrchu
7. Pokročilá starostlivosť o potomstvo
8. Zvieratá, rozšírené na celej planéte

Plazy

1. Stavovce s nestálou telesnou teplotou
2. V každej vývojovej fáze života dýchajú pľúcami
3. Nemajú kožné žľazy
4. Rozmnožujú sa kladením vajíčok obalených silnou membránou, amnionom

ÚLOHA

Podľa vzájomnej dohody, každá skupina má vytvoriť pre skupinu vyhovujúci „zákoník“, podľa ktorého sa môžu usadiť na novoobjavenej planéte.

Aké nebezpečenstvá striehnu na vás na novej planéte?

DISKUSIA

Bola taká situácia v ktorej si sa cítil/a veľmi dobre, bol/a si vo svojom živle? Ktorá to bola?

Do akej miery si vedel/a dosiahnuť, aby ostatní akceptovali tvoje návrhy?

Boli takí spoluhráči, ktorí boli spolupracujúci a nespolupracujúci?

Boli nedorozumenia, alebo nevypočuté návrhy?

Akým ohrozujúcim faktorom musela čeliť tvoja skupina, po prekvapení?

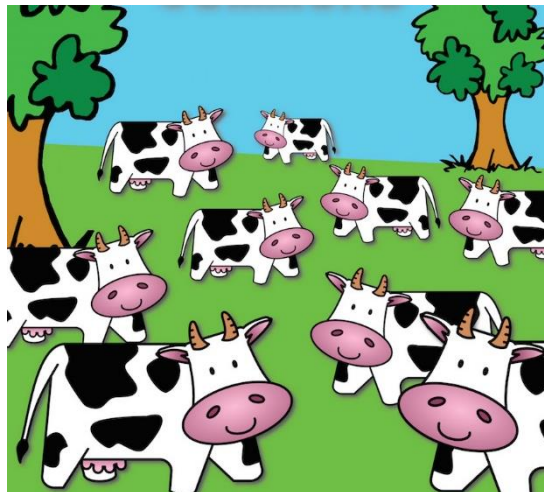
Sú také zákony zo spoločných zákonov, ktoré sú „zákonmi“ aj našej spoločnosti? Keď nie, tak prečo?

TRAGÉDIA PASIENKOV

DISKUSIA

Bola taká situácia, v ktorej si sa cítil/a veľmi dobre, bol/a si vo svojom živle? Ktorá to bola?

Bola taká situácia, ktorá ťa veľmi frustrovala (napr. keď niektorá z skupín nedodržovala svoje slovo, alebo tvoja skupina nerobila to, čo by si chcel/a, aby robila). Zvykol/a si prežívať podobné životné situácie? Vtedy ako reaguješ? Aj teraz si reagoval/a podobne? Ktorá je dobre fungujúca personálna stratégia v takej situácii?

Ako ste sa vedeli dohodnúť na stratégii ako skupina? Boli spolupracujúci, a nespôlpracujúci spoluhráči? Boli nedorozumenia, alebo nevypočuté návrhy?

Akým ohrozujúcim faktorom musela čeliť tvoja skupina, bolo niečo s čím ste nepočítali pri podiskutovaní stratégie?

Aké si mal/a pocity keď si sa dozvedel/a, že niektoré skupiny nedodržali dohodu?

Môžu sa stať také situácie aj v reálnom živote (v práci, v kolektívoch, atď)?

S akými podobnými životnými situáciami si stretol/a?

Aké podobné situácie sa môžu vzniknúť v spoločnosti, hospodárstve, atď? Tie ako riešia? Teraz si ich ako vyriešil/a?

TVORBA MANDALY

PRACOVNÝ ZOŠIT PRE ÚČASTNÍKOV

Aké zážitky, pocity vyvolali v tebe doteraz zažité, predchádzajúce cvičenia a stretnutia so členmi tvojej skupiny, alebo so zvieratami? Bolo aj niečo také, ktoré ťa mimoriadne dojalo? Bolo niečo, čo bolo pre teba ťažké? Bolo niečo, čo bolo mimoriadne dobrým zážitkom? Ako prežívaš svoju skupinu? Aký zážitok to je byť súčasťou svojej skupiny?

Čo si zbieral/a pre spoločnú mandalu, keď si bol/a v prírode? Čo pre teba znamená tá látka/ ten predmet, čo si zbieral/a? Ktoré zo svojich zážitkov si vložil/a do spoločného diela?

Ako by si skoncipoval/a v dvoch slovách, že čo pre teba znamená spoločne vytvorená mandala?

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

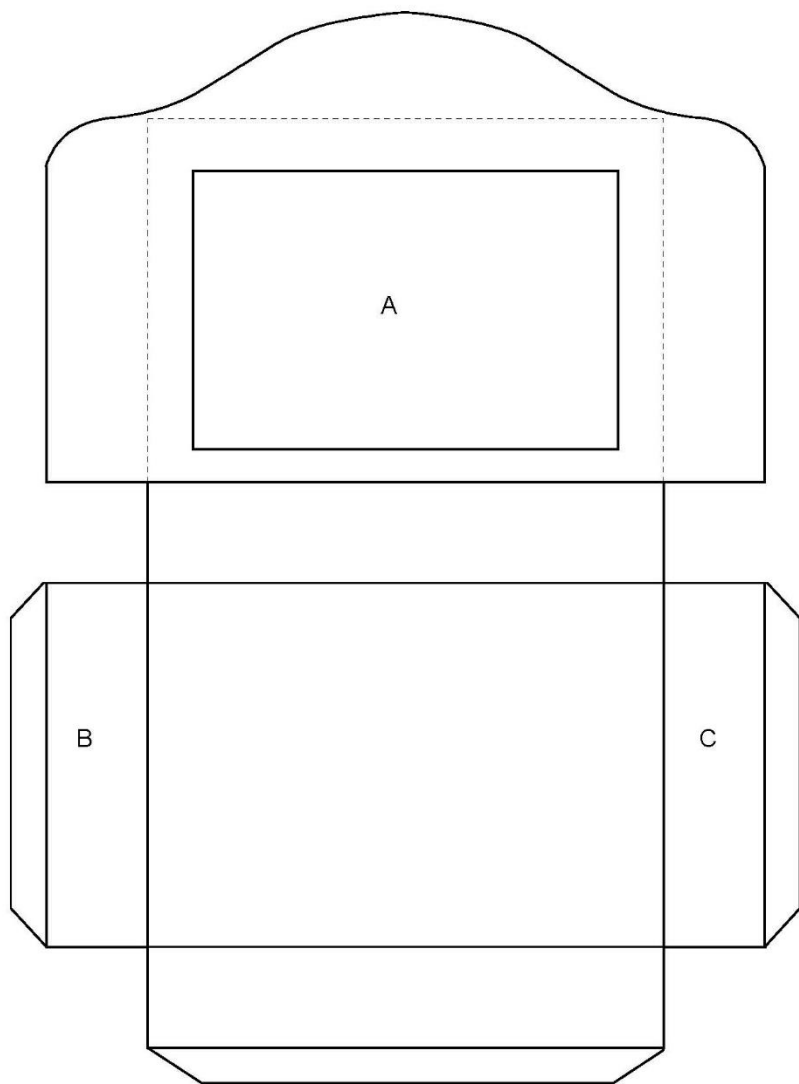
O KAMISHIBAI

Veľmi populárne z Japonska vychádzajúce papírové divadlo kamishibai pretvorí rozprávkové knihy na divadlo. Domácu verziu s vlastnými ilustráciami niektorých príbehov, či rozprávok sa dá veľmi jednoducho vytvoriť, ktoré potom vsúvaním do rámca sa dá jednoducho využiť aj pre nasledujúce spoločné čítania. Sprav si aj ty kamishibai!

Akú rozprávku ste spravili so svojim partnerom/ svojou skupinou? Aký význam má pre teba tá rozprávka? Čo môže znamenať pre iných tá rozprávka?

Mala táto rozprávka taký moment, ktorého ste vložili do príbehu preto, lebo bol výnimočne dôležitý pre teba? Čo bolo pre teba dôležité pri tvarovaní príbehu?

MÔŽEŠ AJ TY SPRAVIŤ PAPIEROVÉ DIVADLO

Môže byť z dreva, alebo zo všetkej hrubšej lepenky.

Okienko "A" má byť vystrihnuté, tu bude možné vidieť tvoju kresbu. Veľkosť okienka závisí od veľkosti tvojej kresby.

Na stranu "B" alebo "C" máš vystrihnúť jeden otvor, kde môžeš odsúvať a posúvať tvoje kresby.

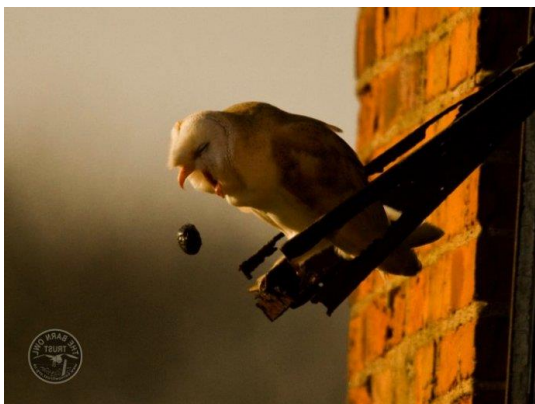
AK SI ZVEDAVÝ/Á...

O pôvode kamishibai tu nájdeš viac informácií:
<https://en.wikipedia.org/wiki/Kamishibai>

Kamishibai vyrobené z dreva a rozprávky k tomu sa dá kúpiť tu:

<http://csimota.hu/hu/konyvcimke/papirszinhasz/>³

³ Uvedené webové stránky sú cudzojazyčné.

Máš rád/a sovy? Prečo?

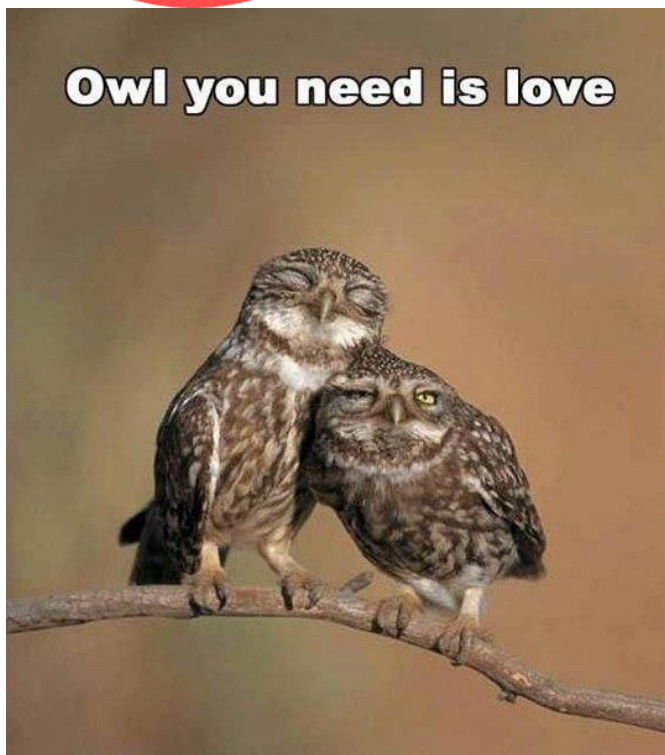
Aké mylné predstavy poznáš v súvislosti so sovami?

Aký to bol pocit, dotýkať sa ho? Bolo pre teba ťažké? Ako sa ti podarilo zvíťaziť nad tým pocitom?

Stretol/a si sa už s podobným pocitom v tvojom živote? Vtedy ako sa ti podarilo zvíťaziť nad tým pocitom?

Owl you need is love

Aké zviera si vybral/a pre skoncipovanie zoznamovacieho inzerátu? Prečo si vybral/a práve to zviera? V čom spočíva „nevýhoda“ tohto zvieratá pri hľadaní partnera? S vyzdvynutím akých vlastností si pokúsil/a urobiť príťažlivejším toto zviera?

V reálnom živote, ktoré sú tie ľudské vlastnosti, prejavy, ktoré ti bránia v tom, aby si nadviazal/a dobrý vzťah s niekým? Ktoré vlastnosti v tebe vyvolajú odmeranosť? Ktoré vlastnosti sú pre teba príťažlivé v ostatných? Ktoré vlastnosti sú pre teba skôr charakteristické?

Všimol/a si si niekedy, že tvoj postoj k niektorým ľuďom je viac pozitívny/negatívny? V čom spočíva ten negatívny/pozitívny postoj?

Aké zvieratá si pozoroval/a?

Ako sa rozvíjali výsledky tvojich pozorovaní, v porovnaní tvojich predbežných očakávaní?

Ktorý bol pre teba najzaujímavejší z pozorovaných javov? Prečo práve ten?

Podľa teba aké otázky vyvoláva tento jav, ktorý môže vplývať aj na ľudský život?

O akých paralelách si počul/a medzi ľuďmi a zvieratami, ktoré sa ťa z nejakého dôvodu dotkli?

Aké personálne/kolektívne/spoločenské otázky nastolila pre teba táto paralela?

Máš ešte otázky, na ktorých by si chcel/a dostať odpovede?

what are other
words for
ethology?

empiricism, anatomy, biology,
anthropology, entomology,
ichthyology, ornithology,
herpetology, taxidermy

Thesaurus.plus